

Den 25. august 2011

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Inspektion af Arresthuset i Åbenrå den 23. oktober 2009

OPFØLGNING

J.nr. 2009-2925-628/PH

Indholdsfortegnelse

Ad 2.1.3.	Beskæftigelsessituationen i Arresthuset i Åbenrå	2
Ad 2.1.4.	Kompensation for manglende arbejde mv.	4
Ad 2.1.6.	Værkstedsfaciliteter i Arresthuset i Åbenrå.....	5
Ad 2.2.2.	Undervisning i Arresthuset i Åbenrå	5
Ad 2.3.	Behandling	8
Ad 2.4.	Fritid	8
Ad 3.1.1.	Ændringer siden sidst	10
Ad 3.1.2.	Den generelle vedligeholdelsesstand	11
Ad 3.2.2.	Telefonordningen i Arresthuset i Åbenrå	11
Ad 3.5.	Vask af indsattes private tøj.....	15
Ad 3.6.	Andre forhold.....	15
Ad 5.	Rapportgennemgang	16
Ad 5.7.	Kompetence	16
Opfølgning	18
Underretning	18

Den 3. december 2010 afgav jeg en endelig rapport om min inspektion den 23. oktober 2009 af Arresthuset i Åbenrå. I rapporten bad jeg om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg har i den anledning modtaget en udtalelse af 8. marts 2011 med bilag fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, herunder en udtalelse af 26. januar 2011 fra Arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad 2.1.3. Beskæftigelsessituationen i Arresthuset i Åbenrå

På tidspunktet for inspektionen havde arresthuset intet arbejde at tilbyde de indsatte, hverken i værkstedet eller på cellerne, og der havde ingen beskæftigelse været de sidste ca. 2 år, bortset fra små opgaver. Arrestforvareren havde skrevet til Direktoratet for Kriminalforsorgen om målet i resultatkontrakten og fremsat ønske om lokale resultatmål. Han ville desuden gerne lave kurser om sund kost og motion mv. som alternativ til beskæftigelse.

Jeg bad om at få oplyst resultatet af direktoratets behandling af denne henvendelse.

Arrestforvareren har oplyst at direktoratet ikke har bevilliget penge til kurser om sund kost og motion, og at det derfor ikke har været muligt at iværksætte kurset.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har i øvrigt bemærket at der i arresthusenes resultatkontrakter for 2011 ikke er indarbejdet lokale resultatmål til beskæftigelseskravet.

Jeg har noteret mig det oplyste.

*Det tilføjes at jeg er bekendt med at resultatkravet med hensyn til beskæftigelse er nedsat fra 60 til 45 pct. af budgetbelægningen i resultatkontrakterne med arresthuse-
ne for 2011.*

Ifølge et timeregistreringsskema som jeg havde modtaget sammen med et opdateret notat af 25. november 2010 om beskæftigelsen i arresthusene i Syd- og Sønderjylland og på Fyn, var den samlede beskæftigelsesgrad i Arresthuset i Åbenrå 39,9 pct. for perioden 1. januar 2010 til 31. august 2010. Jeg bad (alligevel) arresthuset om at oplyse nærmere om hvordan beskæftigelsessituationen i arresthuset havde udviklet sig siden inspektionen den 23. oktober 2009.

Arrestinspektøren har oplyst at beskæftigelsessituationen med hensyn til lønarbejde desværre er uændret siden inspektionen den 23. oktober 2009. Arresthusets eneste arbejdslokale er derfor omdannet til undervisningslokale da arresthuset fremadrettet satser på at øge antallet af undervisningstimer. Arresthuset vil dog, med direktoratets godkendelse, kunne indrette et arbejdslokale med 3-4 arbejdspladser hvis det viser sig muligt at øge beskæftigelsen.

Direktoratet har hertil bemærket at direktoratet vil gå i dialog med arresthuset om at etablere arbejdspladser hvis arresthuset har et beskæftigelsesprojekt på hånden.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg gik ud fra at arresthuset benytter sig af de initiativer der var nævnt i et svar af 28. september 2009 fra justitsministeren til Retsudvalget. Jeg gik således ud fra at arresthuset (når der ikke er tilstrækkelig beskæftigelse) overvejer om de indsatte kan tilbydes opgaver med f.eks. yderligere rengøring i arresthuset eller eventuelle mindre vedligeholdelsesopgaver mv. Jeg bad arresthuset om at oplyse hvilke initiativer der har været iværksat i arresthuset.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthuset nu fast anvender 2 gangmænd (køkkenmand m/k og rengøringsmand m/k). Herudover anvendes egnede indsatte til småreparationer, ekstra hovedrengøring, maleropgaver mv. når der skønnes behov for det.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste – og går ud fra at arresthuset også fremover overvejer om de indsatte kan tilbydes opgaver med f.eks. yderligere rengøring i arresthuset eller eventuelle mindre vedligeholdelsesopgaver mv., når det ikke er muligt at tilbyde de indsatte anden beskæftigelse i arresthuset.

Ad 2.1.4. Kompensation for manglende arbejde mv.

Arresthuset havde fået penge til et kunstprojekt som dengang forventedes at blive sat i værk ca. 2. november 2009. Jeg bad om nærmere oplysninger om gennemførelsen af dette projekt.

Arrestinspektøren har oplyst at kunstprojektet blev gennemført i slutningen af 2009 og afsluttet hen på foråret 2010 hvor de indsatte interesse for projektet blev mindre. Kunstprojektet blev sat i værk under kyndig vejledning fra regionsværkmesteren fra Fyn med hjælp fra husets personale. Alle indsatte blev tilbudt at deltage i projektet, og der deltog i alt omkring 11 indsatte. Hver indsat producerede mellem 5 og 10 billeder der stadig bliver anvendt som udsmykning på arresthusets gangarealer, i besøgsrum og celler mv.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad arresthuset om at oplyse om arresthuset havde overvejet andre muligheder for kompensation for den manglende beskæftigelse end kurser om sund kost og motion mv.

Arrestinspektøren har oplyst at man forventer at indrette et køkken til de indsatte i kælderen hvor de indsatte i begrænset omfang kan få mulighed for selv at tilberede mad. Det vil fungere som et styret fællesskab hvor de indsatte får mulighed for at danne madgrupper og spise sammen i fællesskab. På tidspunktet for arrestinspektørens udtalelse (januar 2011) manglede kun afklaring af et spørgsmål om finansiering af yderligere sikring af kælderen.

Direktoratet har bemærket at en eventuel ansøgning fra arresthuset om midler til at etablere et køkken vil blive prioriteret sammen med ansøgninger fra resten af arresthussektoren. Direktoratet tager endvidere forbehold for om projektet kan godkendes af levnedsmiddelmyndighederne.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder om at få oplyst om der er sket mere vedrørende dette forhold siden da.

Ad 2.1.6. Værkstedsfaciliteter i Arresthuset i Åbenrå

Arresthuset i Åbenrå havde planer om at indrette arresthusets eneste værksted til skolestue (på grund af de store vanskeligheder med at skaffe beskæftigelse til de indsatte i arresthuset). Arrestinspektøren havde uddybet det i brev af 12. november 2010. Jeg bad om at få oplyst om denne præcisering også sigtede til selve spørgsmålet om (fremadrettet) at omdanne værkstedet til skolestue, og om det i så fald vil betyde at eventuel beskæftigelse fremover kun vil kunne foregå som celloarbejde.

Arrestinspektøren har bekræftet at der fortsat er planer om at omdanne værkstedet til skolestue, men at der aktuelt ikke er penge til projektet. Når projektet er effektueret, vil det efter planen føre til at eventuel beskæftigelse alene vil foregå som celloarbejde.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens svar, men har samtidig oplyst at direktoratet dog vil opfordre arresthuset til at overveje en fleksibel anvendelse af lokalet så det fortsat er muligt også at have beskæftigelse uden for cellerne.

I svaret til pkt. 2.1.3 har arrestinspektøren som gengivet ovenfor oplyst at arresthusets eneste arbejdslokale er omdannet til undervisningslokale (men at arresthuset med direktoratets godkendelse dog vil kunne indrette et arbejdslokale med 3-4 arbejdspladser hvis det viser sig muligt at øge beskæftigelsen).

Med den bemærkning at jeg på denne baggrund forstår det oplyste sådan at arbejdslokalet/værkstedet nu faktisk benyttes som undervisningslokale, men ikke er omdannet til et sådant lokale, har jeg noteret mig det oplyste.

Ad 2.2.2. Undervisning i Arresthuset i Åbenrå

På inspektionstidspunktet havde arresthuset ingen lærer og havde ikke haft det siden genåbningen af arresthuset den 1. februar 2009. I justitsministerens svar af 8. november 2010 på spørgsmål nr. 182 var det oplyst at Arresthuset i Åbenrå deler en lærer med bl.a. Arresthuset i Kolding, og af et referat fra et talsmandsmøde i Arresthuset i Kolding som jeg havde modtaget i sagen om denne inspektion, forstod jeg at der pr. 1. december 2009 var ansat en ny lærer.

Jeg gik ud fra at denne lærer også betjente Arresthuset i Åbenrå, og at der således siden den 1. december 2009 igen har været undervisning i arresthuset, men jeg bad dog om at få oplyst om det var korrekt forstået.

Arrestinspektøren har oplyst at det er korrekt forstået at læreren i Arresthuset i Kolding aktuelt betjener blandt andet Arresthuset i Åbenrå.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Selv om jeg gik ud fra at arresthuset i forbindelse med en generel undersøgelse af undervisningen i arresthusene som jeg havde omtalt i rapporten, havde udtalt sig om behovet for undervisning i arresthuset, bad jeg – i forlængelse af det oplyste under inspektionen af Arresthuset i Tønder om at arresthusene håber og satser på mere undervisning – også arresthuset om at oplyse hvad der fremadrettet er behov for af undervisning.

Arrestinspektøren har oplyst at man finder det nødvendigt at der fremadrettet tilføres flere ressourcer til undervisningen i takt med udrulningen af det sikrede pc-netværk, som skal give indsatte en mere tidssvarende undervisning i de lukkede fængsler og arresthusene. Arrestforvareren har således en forventning om at der i fremtiden vil blive skabt en løsning der kan tilgodese de pædagogiske behov.

Direktoratet har henholdt sig til hertil.

I en udtalelse af 4. marts 2011 i sagen om inspektionen af Arresthuset i Sønderborg har direktoratet oplyst at der på baggrund af de nugældende økonomiske rammer ikke er planer om at tilføre yderligere ressourcer til undervisningen i arresthusene. I udtalelser af 21. og 29. juni 2011 i sagerne om mine inspektioner af arresthusene i Esbjerg og Vejle har direktoratet oplyst at direktoratet vil have arresthusenes ønsker om flere ressourcer med i overvejelserne ved tilrettelæggelsen af undervisningen fremover, men direktoratet har samtidig understreget at det kun kan ske inden for de økonomiske rammer som kriminalforsorgen til enhver tid har.

Jeg har noteret mig at der efter arrestinspektørens opfattelse er behov for flere ressourcer til undervisningen i (bl.a.) Arresthuset i Åbenrå. I sagen om inspektionen af Arresthuset i Sønderborg har jeg også noteret mig det som direktoratet har oplyst om tilførsel af flere ressourcer.

Jeg gik ud fra at der – når der er undervisning – anvendes pc i undervisningen. Jeg bad arresthuset om at oplyse i hvilket omfang der anvendes pc i undervisningen.

Arrestinspektøren har i udtalelsen af 26. januar 2011 oplyst at der på dette tidspunkt ikke blev anvendt pc i undervisningen, men at der som nævnt er et sikret pc-netværk

på vej. Arresthuset har i den anledning fået tildelt 4 pc'er til undervisning samt 1 pc til underviseren. Computerne er installeret i arresthusets undervisningslokale i kælderen.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens svar. Direktoratet har yderligere oplyst at pc-netværket er taget i brug, og at der for tiden holdes kurser for lærere, herunder de lærere der er tilknyttet et arresthus, i brugen af det sikrede pc-netværk.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder arresthuset om at oplyse om erfaringerne indtil videre med brugen af det sikrede pc-netværk.

Jeg bad også om at få oplyst hvad de "moderne undervisningsredskaber" som var nævnt i arresthusets brev af 15. oktober 2009, (i øvrigt) omfattede.

Arrestinspektøren har oplyst at der med "moderne undervisningsredskaber" menes pc, Powerpoint, overhead etc.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ligesom ved inspektionen i 2001 gik jeg ud fra at arresthuset til stadighed sørger for at orientere de indsatte om de undervisningstilbud der er i arresthuset – når der er de fornødne lærerkræfter. Også fordi der i dag generelt satses mere på undervisning, bad jeg arresthuset om at oplyse om arresthuset eller læreren er opsøgende og således også opfordrer indsatte der ikke selv henvender sig, men kan have behov for undervisning, til at deltage i undervisning.

Arrestinspektøren har oplyst at det indgår som et naturligt led i sagsbehandlingen at indsatte støttes og motiveres til undervisning, navnlig på baggrund af den dårlige beskæftigelsessituation som arresthuset befinder sig i. Såvel personale som underviser er opsøgende.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

I direktoratets svar i sagen om inspektionen af Arresthuset i Sønderborg har direktoratet samtidig bemærket at det ikke er tilstrækkeligt alene at opfordre de indsatte til at melde sig til undervisning. Der bør ligeledes informeres grundigt om undervisningstilbuddets art og omfang med hensyntagen til den indsattes ønsker og behov for undervisning. Direktoratet ville gøre arresthuset og arrestinspektøren opmærksom herpå.

Jeg har noteret mig det oplyste – og har i opfølgingsrapporten om inspektionen af Arresthuset i Sønderborg erklæret mig enig med direktoratet i at de indsatte bør informeres grundigt om undervisningstilbuddene i arresthuset. Som nævnt ovenfor går jeg ud fra at Arresthuset i Åbenrå fortsat orienterer de indsatte (grundigt) om de undervisningstilbud der (nu igen) er i arresthuset.

Ad 2.3. Behandling

Jeg bad arresthuset om at oplyse hvordan, herunder hvor ofte, motivationsbehandlingen foregår i arresthuset, og hvor mange der normalt deltager i sådan behandling.

Arrestinspektøren har oplyst at motivationsbehandlingen foregår gennem det lokale misbrugscenter i tæt kontakt med Kriminalforsorgen i Frihed. Behandlingen foregår 2 gange om ugen og omfatter som regel mellem 3 og 5 indsatte.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad arresthuset oplyse hvordan de indsatte orienteres om muligheden for at deltage i motivationsbehandling.

Arrestinspektøren har oplyst at nye indsatte allerede ved indsættelsessamtalen orienteres om muligheden for at deltage i motivationsbehandling. Indsatte der skønnes at have behov for motivationsbehandling, motiveres løbende til at deltage i behandling, og personale, behandler og socialrådgiver samarbejder om at følge op på det.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 2.4. Fritid

Så vidt jeg forstod, var der indrettet et separat kondirum et andet sted end ved min forrige inspektion af arresthuset. Jeg bad om at få oplyst hvor stort dette rum er, og hvilke redskaber der findes i rummet. Jeg bad desuden om at få oplyst hvorfor der kun må være 1 indsat ad gangen i rummet.

Arrestinspektøren har oplyst at kondirummet er på ganske få kvadratmeter og ligger i kælderen. De indsatte har selv istandsat kælderrummet der kun består af en motionscykel og bænk. På grund af rummets størrelse kan det kun benyttes af 1 indsat adgang. Arrestinspektøren har supplerende over for direktoratet oplyst at kondirummet er på ca. 6 kvadratmeter, og at det rum (på 27 kvadratmeter) der tidligere blev anvendt som kondirum, nu anvendes som fritidsrum for de indsatte. I fritidsrummet er der mulighed for at spille bordtennis, dart, kort og diverse brætspil. Tidligere var der ligeledes et bobspil samt en ribbe i rummet. Bobspillet gik dog i stykker og blev erstattet af andre brætspil. Ribben blev aldrig brugt og da den blev udsat for hærværk, blev den taget ned. Arresthuset ophørte med at anvende dette rum som kondirum fordi det gav for meget støj i resten af huset at have kondilokalet på første sal (eksempelvis rungen i bygningen når de indsatte tabte vægtstængerne på gulvet).

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste. Da de indsatte har mulighed for fællesskab i fritiden i fritidslokalet, giver det mig ikke anledning til bemærkninger at der ikke (også) er mulighed for fællesskab i kondirummet.

Jeg gik ud fra at bordtennisrummet er det samme lokale som sidst. Jeg bad om at få oplyst om der fortsat er andre aktivitetsmuligheder i dette rum og i givet fald hvilke.

Arrestinspektøren har oplyst at der i bordtennisrummet, som stadig befinder sig i samme lokale, også er mulighed for at spille dart og diverse brætspil, jf. også ovenfor.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad desuden om at få oplyst om de indsatte har mulighed for at leje en PlayStation til brug i cellen. I givet fald bad jeg om at få oplyst hvor mange PlayStations arresthuset råder over, hvor længe ad gangen de kan lejes, og hvad der opkræves i leje.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthuset råder over 2 PlayStations som de indsatte kan leje for 6 kr. pr. døgn. Der har indtil videre ikke været behov for at sætte begrænsninger for lejeperioden.

Arrestinspektøren har supplerende over for direktoratet oplyst at arrestforvareren i 2010 fik afslag på en ansøgning om tilskud til indkøb af yderligere 5 PlayStations, men at der aktuelt ikke er så stor efterspørgsel på PlayStations fra de indsatte. Arrestforva-

reren vil i 2011 ansøge om tilskud til indkøb af 3 ekstra PlayStations samt til indkøb af fjernsyn med indbygget dvd-afspiller. Der er fjernsyn med dvd-afspiller på alle celler, men da de ofte går i stykker, ønsker arrestforvareren at indkøbe ekstra, så det vil være muligt hurtigt at kunne udskifte apparaterne.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3.1.1. Ændringer siden sidst

Arresthuset havde fået afslag fra direktoratet på en ansøgning om bevilling til at istandsætte gårdtursarealet med henblik på at forbedre sikkerheden. Det blev oplyst at direktoratet mente at det foreliggende projekt var for dyrt, og at arresthuset stadig forventede en bevilling.

Jeg bad om at få oplyst om det skulle forstås sådan at direktoratet fortsat behandlede en ansøgning om istandsættelse af gårdtursarealet, men i en anden udformning. Hvis det forholdt sig sådan, bad jeg om at få oplyst hvad der videre skete vedrørende denne ansøgning.

Arrestinspektøren har oplyst at direktoratet er bekendt med projektet, men at der aktuelt ikke har været penge til at fremme det.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Arresthuset havde desuden planer om at ændre adgangsforholdene til arresthuset. Jeg bad arresthuset om at orientere mig om hvad der videre var sket vedrørende dette projekt.

Både i arrestinspektørens og direktoratets udtalelser er adgangsforholdene nævnt sammen med projektet om istandsættelse af gårdtursarealet, men det er herefter anført at direktoratet er bekendt med "projektet".

Jeg går ud fra at projektet med adgangsforholdene beror på det samme som projektet med gårdtursarealet. Med denne bemærkning har jeg noteret mig det oplyste.

Fra min senere inspektion i februar 2010 af arresthusene i Esbjerg og Vejle var jeg bekendt med at arrestinspektøren havde sat en bygningsanalyse i gang i alle områdets arresthuse for at afdække mulighederne for forbedringer hvis det skulle blive økonomisk muligt. Jeg bad om at blive underrettet om resultatet af gennemgangen af Arresthuset i Åbenrå.

Arrestinspektøren har oplyst at han sammen med en medarbejder fra embedet i 2009 og starten af 2010 gennemgik områdets 10 arresthuse med henblik på at vurdere mulighederne for forbedringer og eventuelle kapacitetsudvidelser. På grund af kriminalforsorgens trængte økonomi blev der imidlertid ikke udarbejdet nogen projektbeskrivelser vedrørende de foreslåede ændringer, og der findes heller ikke en skriftlig bygningsanalyse.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har præciseret at den omtalte bygningsanalyse er iværksat af arrestinspektørembedet.

Jeg har noteret mig det oplyste og har i sagen om inspektionen af Arresthuset i Tønder bemærket at jeg går ud fra at der eventuelt senere vil kunne blive tale om at udarbejde en beskrivelse og analyse som nævnt.

Ad 3.1.2. Den generelle vedligeholdelsesstand

Arresthuset blev renoveret i forbindelse med at arresthuset var lukket i 1 år. Alle celler fik i den forbindelse nyt celleinventar. Jeg bad om at få oplyst om renoveringen også omfattede bordtennisrummet og kondirummet.

Arrestinspektøren har oplyst at bordtennisrummet og kondirummet ikke var omfattet af renoveringen i forbindelse med nedlukningen af arresthuset.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3.2.2. Telefonordningen i Arresthuset i Åbenrå

Jeg henstillede til arresthuset at ændre den generelle regel i husordenen om at der kun er adgang til at føre telefonsamtaler "i begrænset omfang", så den (igen) blev i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 1, hvorefter afsonere har ret til at telefonere "i det omfang det er praktisk muligt".

Jeg gik ud fra at arresthuset i den forbindelse (på ny) ville gengive hovedindholdet af straffuldbyrdelseslovens § 57.

Jeg bad om at få oplyst hvad der skete i den anledning.

Arrestinspektøren har gengivet indholdet af en revideret husorden der er fremsendt til direktoratet. Heraf fremgår det bl.a. at afsonere har ret til telefonsamtaler når personalet skønner det praktisk muligt. Jeg har ikke modtaget den reviderede husorden.

Direktoratet har med henvisning til nedenstående generelle afsnit om arrestinspektørens gennemgang af husordenerne for områdets arresthuse henholdt sig hertil.

Jeg tager til efterretning af husordenen er ændret på baggrund af min henstilling.

Arresthuset havde en regel om at afsonere der ikke har mulighed for besøg, kan få en ugentlig samtale. Denne regel kunne læses sådan at andre afsonere ikke kunne forvente at få lov til at ringe (mindst) 1 gang om ugen.

Jeg udtalte at der kan og bør fastsættes retningslinjer om den praktiske gennemførelse af adgangen til at telefonere, og at der efter min opfattelse ikke i sådanne retningslinjer kan sondres mellem indsatte der har mulighed for at modtage besøg, og indsatte der ikke har en sådan mulighed. Jeg henstillede derfor til arresthuset at ændre husordenen på dette punkt, og jeg bad arresthuset om at oplyse hvad der skete i anledning af min henstilling.

Direktoratet har oplyst at der i den reviderede husorden som arrestinspektøren har fremsendt til direktoratet, ikke længere sondres mellem indsatte med og uden besøgs mulighed.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har også her henvist til det nedenfor anførte om fastsættelse af retningslinjer for den praktiske gennemførelse af adgangen til at telefonere.

Jeg tager til efterretning at husordenen er ændret på baggrund af min henstilling.

I sagen om min inspektion i 2001 af Arresthuset i Åbenrå udtalte direktoratet at det af husordenen også bør fremgå at afsonere har mulighed for at føre telefonsamtaler med forsvareren i en verserende straffesag eller med andre som den indsatte kan brevskele ukontrolleret med efter straffuldbyrdelseslovens § 56. Direktoratet oplyste at direktoratet ville meddele arresthuset at der i husordenen burde tilføjes oplysning her-

om, og i opfølgingsrapporten gik jeg ud fra at arresthuset ville ændre husordenen i overensstemmelse med direktoratets tilkendegivelse.

Ved min gennemgang af arresthusets husorden i forbindelse med inspektionen denne gang måtte jeg konstatere at arresthuset enten ikke havde foretaget den nævnte tilføjelse i husordenen, eller at arresthuset efterfølgende havde fjernet en sådan tilføjelse igen. Jeg henstillede til arresthuset nu at foretage den nævnte tilføjelse, og jeg bad om at blive underrettet om hvad der skete i den anledning.

Arrestinspektøren har oplyst at der vil blive indsat en sådan tilføjelse i husordenen.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Arrestinspektøren har derudover oplyst at arrestinspektøren, bl.a. på baggrund af de bemærkninger der er fremkommet i forbindelse med de seneste inspektionssager, vil foretage en samlet gennemgang af husordenerne for arresthusene i området med henblik på at sikre at reglerne i samtlige arresthuse indeholder en gengivelse af hovedindholdet i straffuldbyrdelseslovens § 57. I samme forbindelse vil der også komme en beskrivelse af en afsoners mulighed for kontakt til sin forsvarer. Man vil endvidere – i det omfang der i det enkelte arresthus er behov for det – også fastsætte retningslinjer for den praktiske gennemførelse af telefonering, jf. telefonbekendtgørelsens § 4, stk. 2.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har i opfølgingsrapporten om inspektionen af Arresthuset i Tønder noteret mig det oplyste, og jeg har bedt om et eksemplar af den relevante del af husordenen for dette arresthus når den er revideret i overensstemmelse hermed. Da arrestinspektøren vil foretage en samlet gennemgang af husordenerne, går jeg ud fra at husordenerne vil få samme indhold, men hvis det ikke bliver tilfældet, beder jeg også om at få det relevante afsnit i husordenen for Arresthuset i Åbenrå.

Når direktoratet havde afsluttet sine overvejelser om varetægtsarrestanters adgang til at telefonere, gik jeg ud fra at arresthuset ville tage stilling til om det gav anledning til at ændre det anførte i husordenen om varetægtsarrestanters adgang til private telefonsamtaler.

Arrestinspektøren har oplyst at man vil afvente udfaldet af direktoratets overvejelser om varetægtsarrestanters adgang til at telefonere. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Direktoratet har efterfølgende i brev af 1. juli 2011 i sagen om min inspektion af Arresthuset i Svendborg oplyst at direktoratets stillingtagen i denne sag er udskudt til efteråret 2011.

Jeg har noteret mig det oplyste og kan oplyse at jeg i min samtidige opfølgingsrapport om inspektionen af Arresthuset i Tønder har udtalt at jeg går ud fra at arrestinspektøren vil foretage en samlet gennemgang af husordenerne for arresthusene i området i lyset af resultatet af direktoratets overvejelser. Jeg har bedt om at blive underrettet om resultatet heraf, f.eks. ved fremsendelse af det relevante afsnit i husordenen for Arresthuset i Tønder.

Jeg går således ud fra at husordenerne vil få samme indhold på dette punkt, men hvis det ikke bliver tilfældet, beder jeg også om at få det relevante afsnit i husordenen for Arresthuset i Åbenrå.

Jeg gik ligeledes ud fra at arresthusets oplysning om adgangen til at føre telefonsamtaler med forsvareren vil blive tilføjet oplysning om at sådanne samtaler ikke påhøres eller aflyttes. Jeg bad om at få oplyst hvad der skete i den anledning.

Direktoratet har oplyst at det af den reviderede husorden som arrestinspektøren har fremsendt til direktoratet, fremgår det at samtaler med forsvareren ikke påhøres eller aflyttes.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Desuden anbefalede jeg at bemyndigelsen i telefonbekendtgørelsens § 4, stk. 2, og (når de ovennævnte overvejelser er afsluttet) varetægtsbekendtgørelsens § 79, til at fastsætte nærmere regler om den praktiske gennemførelse af de indsattes ret til at telefonere blev udnyttet. I den nugældende telefonbekendtgørelse (nr. 232 af 5. marts 2011) findes den nævnte bestemmelse ikke længere i § 4, stk. 2, men i § 5, stk. 2.

Jeg bad om at få oplyst hvad der skete i anledning af min anbefaling.

For så vidt angår afsoneres adgang til at telefonere har direktoratet henvist til det anførte ovenfor hvorefter arrestinspektøren i forbindelse med ovennævnte samlede gen-

nemgang også vil fastsætte retningslinjer for den praktiske gennemførelse af denne adgang i det omfang der i det enkelte arresthus er behov for det.

For så vidt angår varetægtsarrestanters adgang til at telefonere har arrestinspektøren oplyst at man vil afvente resultatet af direktoratets overvejelser om varetægtsarrestanters adgang til at telefonere.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har i opfølgingsrapporten om inspektionen af Arresthuset i Tønder noteret mig det oplyste. Jeg beder om underretning om resultatet af arrestinspektørens overvejelser om at fastsætte retningslinjer for den praktiske gennemførelse af adgangen til at telefonere i Arresthuset i Åbenrå. Som nævnt i den endelige rapport mener jeg at der bør fastsættes sådanne retningslinjer.

Ad 3.5. Vask af indsattes private tøj

Jeg henstillede til arresthuset at ændre det anførte i husordenen om at (gangmandens) vask af indsattes tøj sker på de indsattes eget ansvar. Jeg bad om underretning om hvad der skete i anledning af min henstilling.

Direktoratet har oplyst at der i den reviderede husorden nu ikke længere er en bestemmelse om at vask af tøj sker på eget ansvar. Direktoratet har videre oplyst at arrestinspektøren vil sørge for at det bliver præciseret at arresthuset hæfter for eventuelle ansvarspådragende fejl, og direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad 3.6. Andre forhold

Jeg hæftede mig ved at det til slut i husordenen var nævnt at overtrædelse af reglerne i husordenen "vil medføre disciplinære sanktioner". Andre steder var det nævnt at overtrædelse "vil kunne" eller "kan" medføre disciplinære sanktioner.

Da der skal foretages en konkret vurdering i de enkelte tilfælde, herunder vedrørende spørgsmålet om tilregnelser, gik jeg ud fra at arresthuset ville ændre formuleringen til slut i husordenen fra "vil" medføre til "kan" medføre. Jeg bad arresthuset om at underrette mig om hvad der skete vedrørende disse forhold.

Arrestinspektøren har oplyst at det nu fremgår af arresthusets husorden at overtrædelse af reglerne i husordenen kan medføre disciplinære reaktioner, herunder bøder.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 5. Rapportgennemgang

De sager som jeg havde modtaget, herunder forudgående bødeforlæg, havde fortløbende allokeringnumre, dog manglede nr. 7. Jeg bad om at få oplyst hvad sagen med allokeringnummer 7 drejede sig om, og – hvis der var tale om en disciplinærsag der ikke efterfølgende var slettet eller udmundede i andet end en disciplinærstraf – hvorfor jeg ikke havde modtaget denne sag.

Arrestinspektøren har oplyst at det drejer sig om et bødeforlæg. Arrestinspektøren har vedlagt sagen og har beklaget at den ved en fejl ikke blev sendt sammen med de andre sager.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 5.7. Kompetence

Arrestinspektøren har udarbejdet "Delegationsregler for arresthusene i Syd- og Sønderjylland og Fyn", der har været gældende siden 1. april 2008. Ifølge disse regler var kompetencen til at træffe afgørelse i (alle) disciplinærsager delegeret til arrestforvarerne, der ikke uden arrestinspektørens samtykke kan delegere denne kompetence videre.

Arrestforvareren havde truffet afgørelse i begge forhørssager og i 1 af bødeforlægs-sagerne. De øvrige bødeforlæg var udfærdiget af en fængselsfunktionær. Jeg bad om at få oplyst om de pågældende funktionærer havde kompetence til at behandle disse sager.

Arrestinspektøren har oplyst at delegationsreglerne er rettet, og at fængselsbetjentene nu har kompetence til at udfærdige bødeforlæg. De reviderede delegationsregler er den 4. januar 2011 udsendt til alle området's arresthuse. Arrestinspektøren har samtidig beklaget at delegationsreglerne ikke var tilrettet på daværende tidspunkt.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens beklagelse og har noteret sig at problemstillingen fremadrettet er løst på den måde at fængselsbetjentene nu er blevet tildelt denne kompetence.

Direktoratet har ikke i denne sag – som i sagerne om inspektion af arresthusene i Tønder, Sønderborg og Haderslev – udtalt at direktoratet på baggrund af arrestinspektørens svar har lagt til grund at fængselsbetjentene i de nævnte sager ikke havde kompetence til at udfærdige bødeforlæg, men jeg går ud fra at det også gør sig gældende i denne sag. Direktoratet har således heller ikke i denne sag udtalt at direktoratet finder det beklageligt at fængselsbetjente har truffet afgørelse uden at have kompetence til det, men jeg går ud fra at det også er direktoratets opfattelse i denne sag.

Jeg er enig med direktoratet i at det er beklageligt at fængselsbetjente har truffet afgørelse i sager om bødeforlæg, da de efter de delegationsregler der gjaldt indtil den 4. januar 2011, ikke havde kompetence hertil.

I sagen om inspektionen af Arresthuset i Tønder har jeg – ligesom direktoratet – noteret mig at fængselsbetjente nu er tillagt kompetence til at træffe afgørelse i sådanne sager, og jeg har udtalt at jeg ingen bemærkninger har til denne delegation. Jeg har i den forbindelse noteret mig at bødeforlægssager er indgået i den gennemgang af sager som arrestinspektøren har foretaget som led i sit tilsyn med behandlingen af sager i arresthuset, jf. også nedenfor for så vidt angår Arresthuset i Åbenrå. Jeg har samtidig bemærket at jeg går ud fra at det også vil være tilfældet fremover i alle arresthusene i området.

I sagen om inspektionen i 2008 af Arresthuset i Assens havde arrestinspektøren oplyst at arrestinspektøren ifølge resultatkontrakten for 2010 mellem områdets arresthuse og direktoratet er forpligtet til at foretage stikprøvevis kontrol af brugen af forhørsprotokollen og normalreaktionsskemaet i områdets arresthuse. I sagen om inspektionen samme dag af Arresthuset i Svendborg havde arrestinspektøren oplyst at det var hensigten at der 2 gange om året skulle foretages gennemgang af disciplinærsager mv. i arresthusene i Syd- og Sønderjylland samt på Fyn. Under inspektionerne i oktober 2009 blev det oplyst at arrestinspektøren var i færd med en undersøgelse af området for anvendelse af disciplinærstraf, og jeg bad om oplysning om resultatet af denne undersøgelse for så vidt angår Arresthuset i Åbenrå.

Arrestinspektøren har vedlagt 2 endelige notater af henholdsvis 21. april 2010 og 6. september 2010 om interne inspektioner af arresthuset i Åbenrå der har omfattet en gennemgang af både forhørssager og bødeforlægssager (samt sager om udelukkelse

fra fællesskab; i førstnævnte notat er det tillige oplyst at der ingen sager var i 2009 om anvendelse af magt og håndjern). Førstnævnte notat omfatter gennemgang af sager fra 2009. Forhørssagerne er omtalt med allokeringsnummer, og begge de sager der indgik i min gennemgang af sager, er nævnt. Bødesagerne i dette notat er ikke omtalt med allokeringsnummer eller præciseret på anden vis, men det er blot nævnt at der ingen bemærkninger var til de gennemgåede sager. Det fremgår således ikke om alle de 8 bødeforlægssager der indgik i min undersøgelse, også indgik i arrestinspektørens undersøgelse, men det går jeg ud fra.

Jeg har noteret mig indholdet af arrestinspektørens notater, og at det udtrykkeligt fremgår at arresthusets bemærkninger er indarbejdet i notaterne. Det bemærkes for en ordens skyld at jeg ikke har taget stilling til arrestinspektørens gennemgang af de enkelte sager (hvoraf jeg kun kender de sager nærmere der indgik i min gennemgang af sager i rapporten).

Opfølgning

Jeg afventer underretning mv. om enkelte forhold. Jeg beder også denne gang om at arresthuset og arrestinspektøren sender deres svar tilbage gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Underretning

Denne rapport sendes til Arresthuset i Åbenrå, Arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.

Lennart Frandsen
Inspektionschef